

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Ze pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narednino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 13 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se oena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 80.

V Ljubljani, v sredo 9. aprila 1890.

Letnik XVIII.

Drang nach Osten.

II.

Sila izseljevanja iz Nemčije prisilila je bivšega nemškega kancelarja Bismarcka, da je izdelal osnovo o veliki kolonijalni politiki Nemčije. Zedinjena Nemčija potrebuje svoje prekmorske naselbine, ki bi imele biti pribežališče za njeno brezštevilno prebivalstvo ter ob enem posrednice za obrtnost in trgovino nemško. Kakšen vspah je tej kolonijalni politiki Bismarckovi sojen z ozirom na tekmovanje Angleške in Amerike, ne more se še danes reči. Ali ta odtok nemškega izseljevanja v Afriko in Avstralijo bi bil za sosede Slovence koristen, kajti ne more biti sumnje, da si na Nemškem iztoka niso še iz glave izbili. Konstatovano je namreč, da poskušajo v Berlinu Nemcem odpreti balkanski polotok in navladati z narodnim gospodarstvom Turško. Kadar se govori ob vplivu Nemčije in njene zaveznice v Srbiji in Bolgariji . . . ob odbijanju Rusije iz teh krajev, misli se na narodno-gospodarstveno premoč na Balkanu. Železnice, katere na Turškem prehajajo v roke nemških spekulantov, niso nič drugega nego žile odvodnice za nemško obrtnost in promet. Podvreči si v narodno-gospodarskem pogledu kakšno zemljo in narod pomeni dandanes premagati si to zemljo in ta narod. To je mirno osvajanje brez topov in pušek.

V sosednih deželah se je v našem času pokazala reakcija proti Nemštvu. Ustavna borba v habsburški monarhiji po l. 1860. ni nič drugega nego reakcija proti nemško-centralistični oblasti. Le-ta reakcija ni dovršena in ne more se dovršiti, dokler ne bode Nemštvo zgubilo svoje nadmoči, ali pa nemške narodnosti ne postanejo njegova žrtva. Kako dolgo bo ta borba trajala, ne more se predvideti. Danes ima v naši monarhiji Nemštvo za svojega zaveznika Madjarstvo. Zatorej se mora Slovanstvo boriti proti tej zvezi. Ko bi palo, cesar pa ne ve-

rujemo, prišel bi red na Madjare, ki bi se potem še teže rešili. Ako pa zmaga, naj Madjari gledajo, kako se bodo s Slovanstvom pogodili.

Odkar je Nemčija zedinjena, začelo se je paziti na eni strani, da se izseljevanje vredi, na drugi strani pa, da se Nemci zunaj nemške carevine varujejo kot posebna narodnost. Trudijo se vzdrževati zvezo med materjo domovino in naselbinami ter gojiti tudi v Nemcih zunaj Nemčije pangermansko samosvest. Izmed brezštevilnih člankov v nemških časopisih, izmed nemških brošur in knjig hočemo tukaj opomniti delo dr. Retwische: „Was ist zu thun, um das Deutschland im Auslande zu erhalten und zu retten.“ Pisatelj ima pred očmi posebno avstro-ogerske, potem ruske in druge Nemce. Naloga Nemcev zunaj carevine je po mnenju pisatelja le-ta, da povsod podpirajo svetovno gospodstvo iznovič nastalega nemškega cesarstva Hohenzolercov. Zatorej je njihova dolžnost, povsodi visoko držati zastavo nemške narodnosti ter vzdrževati z nemškim „Vaterlandom“ živo zvezo. Ali zato ima tudi veliki „Deutsches Vaterland“ vršiti svoje dolžnosti nasproti nemškim naselbinam, t. j. naproti Nemcem zunaj carevine. On jih mora podpirati z besedo in delom, s knjigo, denarji, šolo. Naj se ne misli, da je to samo idealizem enega od mnogobrojnih nemških pisateljev. Ne, kakor misli Retwisch, tako misli vsa nemška inteligencija, tako misli nemška diplomacija, če tudi prikriva, kjer je potrebno, svoje mišljenje. Ne samo to, temveč na Nemškem se dela tudi na vse razne načine za podpiranje „svojih bratov“ zunaj carevine. Retwisch spominja one vredbe, katerim je ta podpora kot prva naloga. Tukaj imamo najpoprej „nemški schulverein“ v Berlinu, ki s svojim denarjem utemeljuje in vzdržuje nemške šole v slovanskih deželah za vzdrževanje Nemštva in za ponemčevanje Slovanov. On podpira in utemeljuje nemške šole v čeških in slovenskih deželah; radi tega so Čehi in Slovenci bili prisiljeni osnovati

češko šolsko matico in društvo sv. Cirila in Metoda, da podpirajo češke in slovenske šole v krajih in mestih, kjer so izpostavljene nevarnosti. Nemški „schulverein“ je razširjen tudi med avstrijskimi Nemci, katerim pošilja knjige in časopise svoje posebne vrste. Avstrijska vlada mirno gleda to delovanje protestantskega „schulvereina“ med svojimi slovanskimi pa tudi katoliškimi prebivalci. Nadalje imajo Nemci „Deutsche Colonialgesellschaft“ pod predsedstvom kneza Hohenlohe-Langenberga, ki ravna in upravlja izseljevanje Nemcev. Potem so utemeljili tudi „Deutsche Exportbank“ za veresijo nemškim izseljencem. Konečno je še „Central-Verein für Handelsgeographie“, ki pod tem znanstveno se glasečim naslovom ravna trgovino z nemškimi kolonijami.

A kaj je pravi poslednji namen teh nemških vredb? Dr. Retwisch govori jasno, da je naloga velike Nemčije iztisniti iz sosednih dežel domače nenemške narodnosti, bodisi s silo, bodisi z lakavostjo, in pripraviti jih za zedinjenje.

Izseljevanje se smatra na Nemškem za tako narodno potrebo, da se nemški patriotje vsi vznemirijo, ko sosedna država zabrani svobodno naseljenje nemškim izseljencem, ali pa samo zabrani nakupovati preveč sosednega zemljišča. Morda dr. Haeckel ni brez razloga rekel, da se morajo Nemci izjesti, ako se jim izseljevanje zabrani ali obteži; pa se zato najbolj jezi na Rusijo. On smatra za izseljevanje najpripravnejše zemljišče privislanske ruske in balkanske dežele.

Kaj je potrebno za samobrambo storiti nasproti tej povodnji Nemštva onim narodom, katerim se najpoprej grozi, naj o tem resno razmišljajo; in ne samo razmišljajo, nego tudi primerna protivna sredstva izberajo ter upotrebijo. Kolikor se nas Slovence tiče, spominjal je „Slovenec“ v svojih člankih že večkrat rodoljube, naj bodo oprezni posebno na Koroškem in Štajarskem, da se uprejo z zedinjenimi

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francosčine preložil Martin Žilfir.)

(Dalje.)

Jedno leto po generalovi smrti pride Canzio, njegov zet, v Pariz, da bi izročil v imenu družine mestnemu svetovalstvu častni meč „de La Tour d' Auvergne“, ki je postal lastnina starega laškega domoljuba. Ob tej priliki priredila se je spominska slavnost v čast Garibaldiju v zimskem cirkusu. No, če je ta slavnost, — zdaj že smem to povedati, — lepo izvršila se, za to se ne more zahvaliti pomoč naših senatorjev in republikanskih poslancev. Osnovatelji so povsod zadevali na tiho sovraštvo, na splošno zlovoljo, katere si ni moči misliti. Jaz poznam le g. Delattre-a in g. de Douville-Maillefeu-a, ki sta pri tej priliki pokazala, da jima je Garibaldijev spomin res ljub. Sevoda niso odkrili občinstvu tega napada hinavske zlovoljnosti. Niso se smeli ob veljavo pripraviti v očeh ljudstva ti izvoljenci, katere ima splošno glasovanje za odkritosrène.

Vspah slavnosti je bil zasluga samega pariškega prebivalstva. Nikdar ne bodem pozabil temnih obrazov teh poslancev in senatorjev z levece, ki so prihajali in odhajali, mrzlični in z nagubanimi čeli,

in so skrivali v cirkusovih konjarnah svojo togoto in nezadovoljnost, ker prav po črki so ob um prišli, ko so videli neizmerno množico, povzdigujočo drugo ime, ne njihovega; srditi so bili, ker se niso mogli skrivaj odtegniti; nadležno jim je bilo, da so bili prisiljeni, stopiti na povzdigneni prostor. Lockroy je z bledimi in stisnjenimi ustnicami pozdravil „laške brate“; Clemenceau je vil svoje brke in šel skozi vse mavrične barve. Vsi jednoglasno so škripali z zobmi.

Ondi zgoraj na sedežih in odrih si je dobro ljudstvo, malo seznanjeno z malimi skrivnostmi za zagrinjali, mislilo, da njih predstojniki veselja vriskajo.

V mestnem svetovalstvu so se pač drugače obnašali. Odborniki so se skrivaj posvetovali, ali bi ne odbili meča „de La Tour d' Auvergne“, katerega je prinesel general Canzio-Garibaldi v imenu svoje družine glavnemu mestu Francije. Da bi utrudili zeta republikanskega junaka, in ker so mislili, da ne more ostati dolgo v Parizu, odkladali so od dne do dne sejo, v kateri bi moralo svetovalstvo sprejeti častni meč, tako da niso rekli ni da, ni ne.

In vendar je šlo za zgodovinsko orožje, za narodno svetinjco, za meč, katerega je podarila prekućijska vlada tistemu, ki so ga naši dedi od leta 1792 imenovali „prvega grenadirja republike“.

Canzijeva stanovitnost, — nimam pravice več reči, — je zmagala vso podlost. Naši edili so sled-

njič sklenili po pritisku nekaterih predstražnih častnikov sprejeti meč „de La Tour d' Auvergne“ in Garibaldijev.

Za svojega bivanja v Parizu je Canzio blagovolil stanovati pri meni. On vé, s kako globoko udanostjo do kaprerskega moža sem z nogami teptal vsa republikanska sovraštva, ki so me takrat napadala, in kako si jih iz glave zbijal, da bi ne dal, ker sem se vsega posvetil občenemu blagru, kake pretveze skritim sovražnikom garibaldijske spominske slavnosti.

V teh okoliščinah sem spoznal Ruiza Zorillo, slovečega španskega agitatorja. Morda je dobro, če pristavim o njem mimogredé kako besedo.

Glavar čezipirenejskih radikalcev je visoke postave, vraščén kakor Herkul. Vse na njem diha drznost, pa tudi silovito častihlepnost. On si misli, da je poklican igrati še imenitno vlogo v svoji domačiji.

Dolgo smo se neki dan razgovarjali, ko je prišel vrnit obisk Canziju. Od tega razgovora sem si ohranil prepričanje, da je Zorilla republikanec vseposebne vrste, in da so ga mogli slišati moji prijatelji tistih časov, kako se je brez hlinjenja izrazil, ko smo bili sami, ménim, da bi jih veliko nehalo gledati v njem kakega Bayarda španske demokracije. Ko je razložil svoj bojni načrt, in me je

silami nemškemu „schulvereinu“ in v novejšem času tudi „Südmarki“. Le s složnimi močmi bomo mogli odbiti pogoltnost nemškega moloha, ki zahteva čedalje več žrtev. Tedaj rodoljubi! na delo, da rešimo z našim požrtvovanjem vse temu nenasitnemu molohu namenjene žrtve.

Hus v svojem in sedanjem času.

XXVIII.

Tri leta je miroval cesar Franc I. in pripravljal se za prihodnje reči, ker to je vsakdo izprevidel, da Napoleon ne trpi enakopravnega vladarja poleg sebe. Cesarja pa ni bila volja Napoleonu se pokoriti, zato se je pripravljala na nove boje, kateri so se začeli dné 9. aprila 1809. Sreča je bila tudi ta pot na strani Napoleonovi. Hitro je zmagal z vojskami francoskimi, nemškimi in laškimi cesarja, ki je sam stal v boju zoper pol Evrope; le Tirolci so se dobro branili in poraz pri Aspernu je nagnil Napoleona, da je sklenil mir na Dunaji 14. oktobra 1809. Cesar je zgubil Solnograško, nekoliko čeških posestev na Lužici, zahodno Galicijo, Krakov in Zamoše, Tarnopol, Beljak na Koroškem, Kranjsko, Trst, Gorico, Hrvaško na desnem bregu Save in Reko, Primorje in Istrijo; iz teh zadnjih dežel in Dalmacije je napravil Napoleon Ilirijo 15. oktobra 1809. Avstrija je bila od morja odrezana in tako ponižana, da ni bilo upanja kmalu se povzdigniti in izgubljeno nazaj dobiti. Vse je bilo v strahu in stiski.

Kar preleti svet novica, da se je poročil Napoleon s cesarico Marijo Lujizo (1. aprila 1810), katera mu je porodila (20. marca 1811) sina princa Napoleona Franca. Zdaj sta se Napoleon in Franc spravila in Avstrija je hotela pošteno držati s Francozi, pa Napoleonove sreče je prišel zadnji dan.

V maju 1812 so se šli Napoleon, cesar Franc in kralj pruski v Draždanih, ko je Napoleon popotoval k vojski na Rusko, kjer so sklenili zvezo v podporo. Avstrija je morala dati 30.000 mož kot desno krilo na Ruskem. Prusija pa svojo vojno za levo okrilje. Cesarju je obljubil Napoleon Galicijo nazaj in še drugo odškodnino za Ilirijo.

Napoleon pride v Varšavo in tam obudi kraljestvo poljsko 28. junija 1812. V juliju so prestopile čete mejo rusko, vendar Avstriji niso prišli daleč od meje in niso mogli Francozom na begu nič pomagati.

Leto 1813. je bilo nesrečno za Napoleona. Zavezniki so odpadali drug za drugim in se oklenili zmagačih Rusov. Začeli so se pogajati, pa Napoleon ni hotel nič odjenjati in tudi Avstrija je stopila na stran njegovih sovražnikov 10. avgusta 1813. Konec avgusta je Napoleon zadnji pot še zmagal pri Draždanih, a na Češko ni mogel več prodreti. Zdaj sklenejo Rusija, Prusija in Avstrija zvezo, s tem pristavkom, da ne sme nobena država sama za se miru sklepati. Zavezniki so potegnili svoje vojne skupaj in vnela se je grozna bitva pri Lipsiji 16. in 18. oktobra 1813, katero je Napoleon popolnoma zgubil.

ta močno osupnil, nisem se mogel zdržati, da ne bi bil rekel kakor za sklep našega razgovora:

„Kaj torej, državljani Zorilla, je, kratko rečeno, Vaš zasebni program v politiki?“

Zorilla pokaže tak izraz na obrazu, ki se ne more naslikati, in mi odgovori:

„Prevratnik pred konservativci in konservativci pred prevratniki!“

Prav po besedi poročam to izjavo načel, in nočem reči drugemu o njej, nego da je čudna. Ko bi ga ne bil slišal z svojimi ušesi, ne verjel bi, da more političen človek reči kaj takega.

A naj se vrnem k Garibaldi; njemu gotovo niso taka načela služila.

Papeštvo ima pravico, gledati na Garibaldi kot na svojega srditega sovražnika; vendar pa gotovo zgodovina ne bode očitala nikdar italijanskemu generalu, da bi bil mož z dvema obrazoma. O njem kot o protiklerikalcu nočem govoriti. Meni ne gre, da bi govoril o tej Garibaldijevi strani, pa vsaj so tudi znana njegova očitna dejanja vsemu svetu. Ta knjiga je osebna „mea culpa“ (obtožba). Jokam se nad seboj in nad vsemi, ki so se vdeležili mojih zablod; jaz pa nimam pravice, postati tožnik tujih zmot, in posebno tožnik tega, katerega sem najbolj ljubil. Ali ni nasproti najbolj naravno, da govorim za olajševalne okoliščine? (Dalje sledi.)

Napoleon je bežal domu in zavezniki so ga podili. Doma se je Napoleon branil na vso moč, pa ni mogel vzdržati navala tolikih čet. Pariz se je vdal 30. marca 1814 in 2. aprila je senat odstavil Napoleona.

Potem je bil sklenjen prvi mir v Parizu (dné 14. maja 1814), ki je postavil Burbonce nazaj na prestol in Francosko omejil na leto 1792. Nemčija naj postane federativna država. Napoleon dobi Elbo, njegova žena in sin pa Parmo, Piacenco in Gualtallo. Vsi drugi posestniki so dobili svoja prejšnja posestva na Laškem nazaj. Vse drugo bi bil moral poravnati dunajski kongres (1. avgusta 1814).

Kar se prikaže Napoleon zopet na Francoskem (marca 1815); to je napravilo nove boje, ali poraz pri Waterloo (18. junija 1815) je Napoleona popolnoma potlačil. Napravili so drugi mir v Parizu (20. novembra 1815), kjer so Francosko pristigli na mejo leta 1791 in v Neapolu so odstavili Murata in Ferdinanda IV. postavili na prestol.

Znameniti in nasledkov polni so sklepi dunajskega kongresa. Napravil je dva akta: „nemški zvezni akt“ (8. junija 1815) in „splošni kongresni akt“ (9. junija 1815). Na podlagi prvega akta je pristopil cesar z vsemi starimi in novimi nemškimi deželami k „nemški zvezi“ in je dobil predsedstvo na zveznem zboru v Frankobrodu. V drugem aktu pa je cesar odstopil Belgijo kraljestvu nizozemskemu, zahodno Galicijo kraljestvu poljskemu, pa je dobil za to Tarnopol in Vieličko, Krakov je bila republika. Laške dežele na levem bregu Pada je združil v lombardsko-beneško kraljestvo. Kraljestvo Ilirijo je sestavil iz Kranjske, Koroške, Gorice, Primorja, dela Hrvaške, Gradiške brez Dalmacije (10. avgusta 1816). Dalmacija je dobila posebni gubernij. Tirolska je dobila stanovsko upravo nazaj. Solnograška je prišla k zgornji Avstrijski. Tako je imela Avstrija po tem aktu dvanajst držav: Spodnja Avstrijska, Notranja Avstrijska, Zgornja Avstrijska, Tirolska, Češka, Moravska z Šlezijo, Galicijo, Ogerska, Erdeljska, Vojaška granica, Ilirija, Dalmacija, Lombardo-Beneška.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. aprila.

Notranje dežele.

Češko-nemška sprava. Nemško-liberalni listi so minole dni kar po vrsti predbacivali Čehom, da hočejo ovirati izvršitev sklepov dunajskih obravnjav. „Hlas Naroda“ je v ostrem članku odgovoril na te napade, češ, da Čehi, oziroma voditelji tega nikakor ne nameravajo, temveč želé miru in sprave, ki je častna za narod. Dr. Mattuš, ki se je tudi vdeležil obravnjav, je minoli ponedeljek v Mladi Boleslavi govoril o spravnih točkah in naglašal, da jih more zagovarjati z mirno vestjo, ker utegnejo zmanjšati narodnostni prepir na Češkem.

Ogerska. Vlada pripravlja postavne načrte, da jih predloži državnemu zboru prej ko mogoče. Tako sta že izdelana načrta o nedeljskem počitku in umetnem vinu. Te dni je bil na Dunaji pravosodni minister Szilágyi, da je poročal cesarju o teh načrtih.

Vnanje države.

Srbija. Iz Belegrada se poroča dné 7. t. m.: Povodom večerajšnje obletnice oproščene Srbije so odlikovali mnoge ruske dostojanstvenike z raznimi redovi. Giers je dobil veliki križ reda belega orla, Višnegradsky veliki križ Takova-reda in Jastrebov veliki križ Sava-reda. Vrh tega so odlikovali z redovi mnoge više vojaške dostojanstvenike. — To kaže vsekako prijateljske razmere med Srbijo in Rusijo. Da bi le približevanje k Rusiji in oddaljevanje od Bolgarije še bolj miru na Balkanu ne kalilo in naposled škodilo Srbiji, ki je v mnogih ozirih odvisna od Avstrije.

Italija. V Italiji se sedaj pretresa vprašanje o vdeležbi cerkveno-mislečih katolikov v Italiji pri političnih volitvah. Pri tej priložnosti piše „Pol. Corr.“: Nasproti stališču katoliških krogov v Rimu, ki so se do sedaj vedno vzdržali političnih volitev, čuti je med njimi sémtertje gibanje, da se hočejo vdeležiti omenjenih volitev. Pred nekimi dnevi so imeli voditelji katoliške stranke shod, na katerem so se posvetovali, ali bi ne bil že čas in korist za katoliško ljudstvo, vdeležiti se političnih volitev. In pokazalo se je, da je mnogo merodajnih oseb za vdeležbo. Tudi iz drugih strani se poroča, da je zanimanje za vdeležbo političnih volitev med katoliškimi krogi večje od dné do dné. Zagotavlja se, da so storile merodajne osebe katoliških krogov potrebne korake pri sv. očetu, da dovoli katoliškim krogom vdeležbo pri političnih volitvah. Sv. stol je bil vedno proti vdeležbi katolikov pri političnih volitvah. Sv. oče Leon XIII. gotovo ne zapusti tega stališča. Katolikom papež ni še dovolil omenjene

vdeležbe političnih volitev v Italiji in smelo se trdi, da tudi ne bo dovolil. — Iz Rima se dné 7. t. m. poroča: „Ragazzi se odpelje s prvo ladjo v Italijo. Seboj bo imel pismi kralja Menelika, pisani kralju Humbertu in ministerskemu predsedniku Crispiju. V zadnjem pismu pooblaščuje Menelik italijansko vlado, da bode zastopala Etiopijo pri bruseljski konferenci ter prosí potrebnega streliva proti dervišem. — Provincija Tigra je mirna; severni del do Marebi-ja ostane pod italijanskim vplivom. Makonci so naročili v Italiji dva milijona patron, a izdelalo se jih bode le jeden milijon na merodajno Meneliko vodo.

Rusija v Aziji. Znamenita je razprava Vámberyjeva, priobčena v angleškem listu „The Nineteenth Century“. G. Vámbery je poznat kot temeljit poznavatelj vzhoda posebno pa Rusije. Omenjeni pisatelj piše mej drugim to-le: „Neverjetno napredujejo srednje-azijska ljudstva v ekonomijem in kulturnem oziru, odkar se je jel širiti med tamošnja ljudstva ruski vpliv. Pred tridesetimi leti so bila srednje-azijska ljudstva na najnižji stopnji civilizacije, in dokler ni prodrl ruski živelj med nje, bili so pozorišče najbolj divjega barbarstva. Srednja Azija je bila onda za 500 let za ostalim mohamedanskim svetom. Leta 1864. je prví zaplapolal tukaj ruski prapor, in kdor danes tamošnje kraje in narode obhodi, mora se čudom čuditi nad veliko izpremembo vseh razmer. Povsodi vlada mir, red, varnost; domači obrt povzdignil se je na neverjetno stopinjo, promet, izvažanje in uvažanje je trikrat živahnejše, kakor pred l. 1864. — Rusija zavzema v srednji Aziji tako stališče, da bode kmalu vso srednje-azijsko trgovino in promet sosednjih kitajskih, perzijskih in indijskih pokrajin na-se potegnila ter lahko tekmovala v političnem in trgovinskem oziru od Tian-Šana do Tigre z vsako državo. Angleži naj storé potrebne korake, da rešijo v srednji Aziji svoji kupčiji in svojemu političnemu vplivu to, kar je sploh še mogoče rešiti. V ta namen naj zvežejo indijske železnice z evropskimi čez Perzijo, Mezopotamijo in Turčijo, da saj deloma meje naredé mej ruskim in angleškim oblastvom.“ — Z veseljem nas navdaja tako poročilo. Iz ogromne Rusije prodrl je kakor jutranje solnce ruski vpliv čez rudonosni Ural skoro preko vse Azije. Tacega vpliva nima nobena druga država ni v Evropi ni v kakem drugem delu sveta. Iz stoletne noči vstaja na dan orjak Slovan, in njegove zatiralec spreleta strah pred njim. — Lahko bi zavihtil nad njimi maščevalni meč, a tega mu ne pripušča krotek in miroljuben značaj njegov. „Ljubezen krščanska osveta bo slovanska!“

Nemčija. Nemški cesar je izdal ukaz, ki ne bode baje v Nemčiji samo pozornosti vzbudil, temveč zadobil tudi splošno priznanje. Do sedaj so mogli le plemenitaži in bogatini postati višji vojaški dostojanstveniki, a zadnji cesarjev ukaz je naredil pot do omenjene časti vsem vrlim, marljivim mladim možem. Vrh tega bodo troški v kadetnih šolah zdatno zmanjšani. Koliko družin bo zahvaljevalo cesarja za ta dobrodejni ukaz. — Ker je odlok bavarske vlade le v monakovo-brižinski škofiji starokatolike izobčil iz katoliške cerkve, razcepil se je razkol starokatolikov na Bavarskem v dva ocepka: enemu je odpovedala država skupnost s katoliško cerkvijo ter mu dovolila le zasebnih cerkev pravice; drugi ocepok bode vlada priznala kot člane katoliške cerkve tudi v prihodnje. V državi, kakor je Bavarska, ni preveč vesela prikazen to. Te nepriličnosti mej katoliki je provzročil minister Lutz. Mestu, da se je oziral na izjave vseh škofov, oziral se je le na jedno škofijo in le gledé na to škofijo izdal svoj odlok. Ostale naj se pozneje pridružijo.

Francija. Poročalo se je že, kako so francoski listi, pred vsem pa „Egalité“ in „Cocarde“, pisala v daljših člankih proti nemškemu cesarju Viljemu II., ter očito delala propagando, naj se nemški cesar umori. Te dni je došlo iz Pariza poročilo, da je francoska vlada vložila tožbo proti prvomenovanemu listu. Včeraj, 8. dné t. m., je bila obravnava pred pariškim porotnim sodiščem. Nemški listi hvallijo ta korak francoske vlade, a obžalujejo zajedno, da ni že prej tako postopala proti takim nezaslišanim izzivanjem.

Anglija. Angleški listi govoré jako laskavo o zadnjem ukazu nemškega cesarja Viljema II. „Standard“ pravi, da je omenjeni ukaz jeden najprijetnejših prenarodb nemškemu narodu. „Daily Telegraph“ trdi: „Cesar Viljem II. se je pokazal Evropi nasproti kot slaven reformator, ki si skrbno prizadeva pospeševati blagostanje podložnikov; cesar se je svetu pokazal kot gojitelja miru, človekoljuba in prijatelja delavcem. Zadnji ukaz priča o cesarjevi dobrohotnosti proti častnikom in njegovi pravičnosti vsem podložnikom.“ „Daily News“ imenuje nemškega cesarja čudovitega moža sedanjega časa in vladarja, kateri skrbi z vso resnobo za blagor državljanov.

Izvirni dopisi.

Iz lke, dne 4. aprila.*) (Duhovniško zdravilišče pa nadvojvoda Josip.) V cenjenem „Slovencu“ ste svojedobno poročali, da je duhovniško bolniško podporno društvo s sedežem v Go-

*) Slučajno zaostalo. Op. vred.

riči pod vodstvom prelata Filipa lansko leto v Iki blizu Opatije sozidalo lastno hišo za one bolne ude, ki potrebujejo v krepčilo svojega zdravja milega podnebja in morskega zraka. Hiša ta je za silo sicer vrejena, a treba bi bilo še marsikaj dovršiti v hiši in vzlasti krog hiše, stoječi v pustinji, ki se bo tekom časa, — če bodo dopuščala denarna društvena sredstva — v vrt spremenila. Kopaljšče v morju imamo tudi še le v ideji, v načrtu. Ako bode prvotni načrt odobren, potem še le bo inženir sestavil natančen načrt in proračun — a kdaj bo delo dovršeno, to se ne dá uganiti. Dela bi bilo, kakor vidite, v Iki še mnogo, mnogo.

Dne 24. marca meseca je doživelo naše zdravjšče posebno visoko čast. Obiskal nas je bil nadvojvoda Josip iz Reke. Pripeljal se je z družino, da si ogleda našo hišo. Presvetli nadvojvoda, mož nepopisne prijaznosti, ogleda si puščavo krog hiše in meni, da bi se dal narediti lep vrt. Vzame knjižico v roko in nekoliko časa s svinčnikom riše. Pri poslovu smehljaje obljubi: Pridem še ta teden, ter prinesem iz svojega vrta nekaj rastlin. Na cvetni petek opoludne pride nadvojvodov vrtnar z dvema delavcema s pismom presvetl. gospodarja, v katerem naznanja, da pride popoldne s parnikom sam in pripelje, kar je bil obljubil. Visoki „vrtnar“ je videl, kako nam vrta manjka: zato je seboj pripeljal delavce, orodje in rastline. Pri zasajanju je potem sam lastnoročno pomagal. V vojaški opravi, z zlatim runom okrašen in z drugimi redovi na prsih, je nadvojvoda brskal po prsti, kakor drugi delavci.

Ko smo mu dejali, da je to prevelika nezazuljena čast za naš duhovniški sanatorij, odgovori: Na svojih manevrih sem bil večidel in vselej rad nastanjen pri duhovnikih in bil sem pri njih vselej prav dobro shranjen; zato me zelo veseli, da morem gostoljubnost od strani duhovščine na ta način nekoliko vračati.

Kar hitro je bilo zasajenih na enej samej gredi lepa skupina 25 palm in okr. še drugih 21 krasnih, deloma že cvetočih rastlin.

Kako krasno nam je bilo to popoldne, ni lahko povedati. Razgovarjali smo se o marsičem. Povabil nas je nadvojvoda na svoj vrt v Reko in obljubil, da pride kmalu zopet pogledat, kako skrbimo za njegov nasad. Bili ste ž njim tudi dve starejši hčeri — nadvojvodinji Marija Doroteja in Margita s pridvorno gospo grofinjo Staray. Proti mraku spremili smo visoke goste do njihovega parnika, ki jih je čakal v tukajšnjem pristanišču, kjer se je preprijazna visoka gospoda še enkrat prav ljubeznjivo od nas poslovila.

Nadvojvoda mi je pokazal enega izmed delavcev ter dejal: ta le je s Kranjskega doma in je prav priden, sem ž njim jako zadovoljen. Dotični delavec, Kamničan, je že več let v Reki v službi pri nadvojvodi.

Ta častni obisk so nam skoraj da naklonile ljubeznjive sestre usmiljenke, katerim je cela nadvojvodova družina prav milostivo naklonjena.

Vegetacija pri nas in v okolici se je ravnokar v najlepšem cvetju razvila. In dasi je pogled po njej že zdaj najkрасnejši, pravijo vendar domačini, da se je letos precej zakasnela. Na Kranjskem gotovo želite, da bi se vsaj v par tednih mogli radovati v toliko razcevlji in ozeleneli naravi.

Iz Ledin, 6. aprila. Približal se je čas, v katerem obhajamo praznik Zveličarjevega vstajenja. Vstala je tudi narava iz dolgega zimskega spanja, vse se oživlja, vse se veseli. Vendar pri nas je letos to drugače, veselje se je izpremenilo v žalost, katera je marsikateremu faranu izvabila solze iz oči. Naš častiti gospod župnik, skrbni oče naše župnije, poslovili so se od nas ter se oddaljili v daljno dolensko vas. Bili so nam skrben dušni pastir. Njih propoved je marsikateremu čestokrat segala v srce. Pa ne le skrbni dušni pastir, ampak tudi pravi oče bili so nam bivši župnik. Popravili so v cerkvi dokaj in izdelali so do nje kamenite stopnjice, katerih smo preje tako silno pogrešali. Bili so nadalje pravi prijatelj in učitelj mladine, katera se bode vedno spominjala častitega gospoda-dobrotnika.

Na predvečer prihitali so na povabilo učiteljevo iz vse okolice gospodje pevci, da se poslové s petjem od znanega jim prijatelja. Pred župnijo zapojó tri krasne pesnice tako lepo in mило, da je moralo vsakega ganiti. Na bližnjem hribcu pa naznanja strel tužno vest ljudem, da se bliža dan ločitve.

Zjutraj zbere se mladina v šoli ter spremlja gospoda do bližnje cerkve k sv. maši. Po sv. maši vstopi se v vrste in belo oblečena deklica poslovi se

z govorom v imenu vseh učencev od gospoda, podajaje jim lepi šopek v spomin. Svoj govor sklene z besedami: „Živeli prečastiti gospod župnik!“ Na ta priziv odgovarja zbrana množica. Gospod župnik ves ginjeni poslové se od zbranih, podajaje jim podobice v spomin. Zvonovi zazvoné, strel zagromi in gospod župnik odpravijo se na pot, spremljevani od otožnih faranov do bližnje vasi. Tu se spremljevalci ustavijo ter zró v daljavo, dokler jim ne zginejo gospod za hribom, potem pa se vrnejo vsak na svoj dom, želeč gospodu še obilo let, zdravih in veselih.

Iz Prage, 2. aprila. (Slovanski bazar. — Naši tiskarji zoper „praznik“ 1. maja. — Kitajski misijonar P. Uerge. — Razno.) [Konec.] V tukajšnjem kapucinskem samostanu na Hradčanih biva vže nekaj dni apostolski misijonar s Kitajskega, P. Uerge, seboj ima tudi krščanskega kitajskega dečka, ki je krščen na ime Peter. Z dovoljenjem kardinala Schönborna ima danes popoldne propoved v kapucinski cerkvi pri svetem Jožefu na Novem mestu, v koji bode propovedoval o položaji katoliških naselbin in misijonov na Kitajskem. Misijonarjev je zdaj na vsem Kitajskem 1600 in so pod francoskim varstvom. P. Uerge nabira tudi milodare v podporo katoliških misijonov na Kitajskem. P. Uerge je rodom Oger in je bil prej lazarisit; pastiruje vže nad 10 let v Kini. P. Uerge in kitajski deček Peter sta vešča nemščini. V Prago ga je pozval kardinal Schönborn sam. Pred svojim prihodom je bil v Olomuci in Brnu, kjer je trikrat pridigoval. Pri sv. maši mu streže mali Peterček, in ker je fantek ves obrit po glavi, samo dolga kita ga diči in kitajska obleka, čudile so se te dni pri sv. maši navzoče žene, kako neki sme ministrovati — dekle, kot tako so iste smatrale malega Petra.

V zadnjem času počeli so se tukajšnji duhovniški krogi razgovarjati za „središče“ ali zbirališče praške duhovščine in z dežele, koja prihaja v Prago. Toli katoliške duhovščine je tu v mestu in se preko Prage vozi, a niti svojega „doma“ nimajo, kjer bi se shajali, obiskali svoje tovariše, ž njimi se pogovorili in čitali konservativne liste. Kakor ima duhovščina na Dunaji svojo „katoliško ressource“, slično hoté i tu založiti.

Takozvana „češka“ hranilnica darovala je iz svojega čistega dobička za l. 1889. vsoto 30.000 gl. hranilnici za stare in onemogle delavske osebe, koja je ustanovila. Dalje je darovala 20.000 gl. v okrašenje Marijine kapele v hramu sv. Vida, 10.000 gl. za zgradbo fonténe pred Rudolfinom (muzej) in 10.000 gl. za ustanovni fond jubilejne deželne izložbe. — „Prva moravska hranilnica“ v Brnu je pa imela čistega dobička za l. 1889. 146.839 gl., od te svote je darovala 81.720 gl. dobrodušnim namenom. Umeje se, da od te svote ni pripal na Čehe ni jeden odstotek, kajti češkim ustavom in češkim društvom darovala je samo — 700 gl.! Te številke govore dosti jasno o nemški zagrizenosti tega zavoda.

V naši Pragi je pojem „nemštvo“ toli kot: židovstvo, koje je največji sovrag češkemu narodu. Vsa tukajšnja nemška društva so, razen jednega, povsem židovska, in teh je 33. Nemško telovadno društvo n. pr. broji — 300 židov! Tako je to nemštvo v Pragi. Pražki „narodni dnevniki“ so pa slepi, kako židovstvo neguje pri nas nemštvo, seveda imajo druge skrbi. Mladočehi negujejo protestantovski „Husov“ kultus, Staročehi pa za „alelujo“ pogrevajo nezahívno hrano češkemu želodecu iz dunajske politične kuhinje! Na zdar!

Dnevne novice.

(Volilni shod) za III. razred se je vršil sinoči v mestni dvorani; prišlo je k shodu — 12 volilcev, kar je gotovo žalostno znamenje, kako malo se brigajo volilci tega razreda za svoje zastopnike v mestnem zboru, ali pa da hočejo prepustiti svojo pravico „višjemu migljeju“. Shodu je predsedoval g. dr. vitez Bleweis ter naznanil, da praviloma v tem razredu izstopijo gg.: Oroslav Dolenc, S. Noll, Ivan Tomšič, Ignacij Valentinčič in Ivan Železnikar ter da g. Noll več ne sprejme izvolitve. G. Sturm je v obče naglašal, naj volilni odbor imenuje kot kandidate može poštenjake, ki bodo gledali na koristi obrtniškega stanu, ki ima v tem razredu večino volilcev. G. Dragotin Hribar je v imenu obrtniškega društva priporočil gg.: M. Kunca, Jerneja Žitnika, J. Föderla, Ivana Železnikarja in J. Prosenca. Predsednik je

opomnil, da se bode volilni odbor pač oziral na to željo kot informacijo, da pa 12 volilcev ne more sklepati o kandidatih. Tako se je shod končal brez sklepa.

Danes smo od nekega volilca prejeli naslednje vrstice: „Opravičena je želja, da imajo obrtniki primerno število svojih zastopnikov v mestnem zboru, ker ravno mali obrtniki primeroma najbolj čutijo ono socijalno bolezen, ki se imenuje revščina. Ker pa obrtnik dela vsakemu, naj bo konservativec ali liberalac, da mu le pošteno plača, zato ne umejem, da so prvaki med obrtniki toliko vdani političnemu strankarstvu, in sicer na liberalno stran. Obrtniki vedno poudarjajo, kar je naravno in opravičeno, da hočejo imeti primerno število svojih zastopnikov pri občinski upravi. Zato ne umejem, kako more obrtniško društvo postaviti kot svojega kandidata gosp. Ivana Železnikarja, ki po mojem prepričanju doslej vendar nima nobenih zaslug za obrtniški stan. Ali je morda to njegova zasluga, da v svojem „Brsu“ blati in grdi poštene ljudi? Že ta zadnji razlog je dovolj tehten, da mu volilci ne dadó svojih glasov. Usojam si v imenu mnogih volilcev priporočati vse dosedanje izstopivše občinske svetovalce iz III. razreda, namesto odstopivšega g. Nollija pa g. Fr. Peterco starejšega in namesto g. Železnikarja g. Prosenca“.

(Iz Solnograda) se poroča, da je knezonadškof dr. Eder vsled bolezni na jetrih že popolnoma onemogel in je malo upanja, da ozdravi.

(Iz bosanske Dubice) smo prejeli naslednje vrstice: Skoro ves mesec marec smo imeli lepo vreme, zadnje dni celó vročino. Velikonoč smo praznovali le tiho. — Tu imamo mnogo psov, ki nadlegujejo ljudi in živino. Te dni smo imeli pasji kontumac; v dveh dneh so samo v Dubici ubili petindvajset cuckov. Stekli psi so ogrizli več živine. — S pijanci so tukaj jako strogi; vsako nedeljo jih več zapró, da jim ceste pometajo in enaka dela opravljajo. To ni slabo! — Pravoslavni ne pošiljajo svojih otrok v občinske šole, ker zaradi pešice Turkov po šolah ni nobenega krščanskega znamenja niti molitve, skoravno je večina katoliških otrok. Spoštovan Srb, ki je bil učitelj na tej šoli, je molil z učenci, ker trdil je vedno, da je veronauk v ljudski šoli najpotrebnejši in prvi predmet. Zato imajo Slovenci prav, — dostavljal je vedno, — da se potezajo za versko šolo. Tu imajo Srbi svoje, Turki svoje šole; poleg teh so še občinske ali komunalne, v katerih so učenci namešani. — Volkov je v tej okolici neprimerno veliko. Nedavno so tako tulili, da je bilo ljudij groza. Trdijo, da so volkovi znamenje vojske.

(Italijanski delavci.) Iz Beljaka se poroča, da italijanski zidarji kar v trumah dohajajo po železnici. Vsak dan se jih pripelje več sto iz Italije.

(Na zagrebškem vseučilišču) so bili v minolem polletji 404 slušatelji, in sicer 267 rednih, 113 izrednih. Bogoslovcev je bilo 41 rednih, 58 izrednih; juristov 170 rednih, 18 izrednih; modroslovcev 56 rednih, 24 izrednih. Po domovini so bili: iz Hrvatske 301, iz Slavonije 68, Dalmacije 13, Ogerske 8, Istre 1, Štajarske 3, Kranjske 3, Češke 1, Srbije 2, Bolgarije 4.

(Statistika rudarstva na Kranjskem.) Že Vodnik je pel Kranjcu: „Ruda, kupčija — tebe redé.“ — Iz tega je razvidno, da je tudi za njegovih časov rudarstvo na Kranjskem bilo velike narodnogospodarske važnosti. Živosrebrni rudnik v Idriji je po vsej Evropi na glasu, pa tudi kopanje železne rude in vlivanje železa na Gorenjskem je velevažno. V našej kronovini daje raznotero rudarstvo na leto povprek nastopnih pridelkov: 570.000 metričnih stotov živosrebrne rude, 90.000 metr. st. železne rude, 30.000 metr. st. svinčene rude, 300 metr. st. cinkove rude, 22.000 metr. st. žveplene rude, 45.000 manganove rude in 1.102.000 metr. st. rujavega premoga. Vsi ti pridelki reprezentujejo vrednost 1.230.000 gl. na leto. — Iz surovih snovi izdelala se: 5800 metričnih stotov čistega živega srebra, 45.000 metr. st. kovanega železa, 5300 metr. st. litega železa, 20.000 metr. st. sviuca in 9500 metr. st. cinka v skupnej vrednosti 1.556.000 gl. na leto. — Od teh izdelkov plačuje se na leto davka nad 55.000 gl. — Bratovskih zadrug (Bruderladen) je na Kranjskem devet s 4000 udi, ki imajo do sedaj skupno do 220.000 gl. naloženega premoženja. — Pri vseh zavodih dela navadno kakih 5000 moških in ženskih delavcev in nezatno število otrok.

Telegrami.

Dunaj, 8. aprila. V predmestju Neulerchenfeldu so bili danes zvečer nemiri med rokodelci. Razbili so več prodajalnic in blago pometali na cesto. V dveh žganjarijah so iz sodov izpustili žganje, v jedni zažgali žganje, da je začelo goreti v poslopju. Razbili so več oken pri hišah in tramvaju ter metali kamenje. Po osmi uri zvečer sta prišla dva eskadrona konjikov in bataljon pehote.

Dunaj, 9. aprila. Vojaki so zvečer ob 10. uri naredili mir. Zaprli so 37 oseb. Ranjenih je več civilistov in 10 redarjev. Razsajalci so razbili vrata in okna dveh stražnic.

Berolin, 9. aprila. Državni zbor se snide 6. maja.

Frankobrod ob Menu, 8. aprila. Trije vozovi delavskega vlaka so pri Goldsteinu skočili s tira; ranjenih je 27 delavcev, med temi 8 težko.

Monakovo, 8. aprila. Na prošnjo bavarske vlade je državni kancelar dovolil uvažanje živih prašičev iz Avstrije.

Bordeaux, 9. aprila. Delavci štirih steklarn so ustavili delo ter zahtevajo za 25% višjo plačo.

Umrli so:

4. aprila. Fani Seeman, polkovnikova soproga, 47 let, Kolo-dvorske ulice 28, jetika. — Marija Ebner, narednikova hči, 17 dni, Gospodske ulice 10, pyaemie.

5. aprila. Fran Weber, delavec sin, 1 leto, Rožne ulice 27, bronchitis. — Helena Vidmajer, delavka, 18 let, Hradeckega vas 12, jetika. — Anton Kosač, knjigovodja, 57 let, Turjaški trg 6, org. srčna hiba. — Franja Derganc, brivčeva žena 28 let, Gradišče 13, jetika.

6. aprila. Neža Škerbine, delavka, 49 let, Poljanska cesta št. 55, jetika. — Marija Gaiger, učiteljeva hči, 20 let, Na Stolbi 8, jetika. — Matevž Šenk, mestni ubog, 64 let, Karlovska cesta 7, pyaemie. — Frane Strohal, umirovljeni zemljemerec, 78 let, Poljanska cesta 21, marasmus.

7. aprila. Edvard Kane, umirovljeni major, 72 let, Pred Škofijo 18, paralysis agitans.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v met
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. jut.	723.3	5.6	sl. zap.	oblačno		
8. u. pop.	719.6	13.8	m. jzad.	"	5-50	
9. u. zveč.	719.6	8.2	brezv.	"	dež	

Srednja temperatura 9.2° za 0.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

9. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gld.	30	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	88	"	60	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	25	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	90	"
Akcije avstr.-ogerske banke	941	"	"	"
Kreditne akcije	301	"	75	"
London	119	"	"	"
Srebro	"	"	"	"
Francoski napoleond.	9	"	43 ¹ / ₂	"
Cesarski cekini	5	"	63	"
Nemške marke	58	"	37 ¹ / ₂	"

Javna zahvala.

Za mnogobrojno vdeležbo pri pogrebu mojega predragega očeta, gospoda

Fran-a Strohal-a

izrekam vsem svojo prisrčno zahvalo.

(1) **Amalija Strohal.**

Gospod

IGNACIJ VENCAJZ,

nadučitelj pri sv. Krži pod Litijo,

umrl je po dolgi, mučni bolezni v jutro 9. dne aprila.

Pogreb bode v jutro 11. dne t. m.

(1) **Žalujoči ostali.**

Izdajatelj: Matija Kolar.

Vsem znancem, prijateljem in sorodnikom žalostnim sreem naznanjamo bitko zgubo naše preljubljene matere, oziroma tašče in stare matere

Elizabete Anžlovar roj. Jerič

katero je Bog v svoji previdnosti danes zvečer po dolgi in hudi bolezni, prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče, v 64. letu njene dōbe poklical k sebi v boljše življenje. (1)

V BOLJUNCI, dne 5. aprila 1890.

Miroslav Anžlovar, učitelj, sin. — Ivana Anžlovar, hči. — Marija Anžlovar roj. Inglič, sinaha. — Mici Anžlovar, vnukinja.

Št. 4934.

Volitveni razpis.

(3-2)

V smislu § 17. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se daje na znanje, da bodo letošnje **dopolnitvene volitve občinskega sveta** vršile se kakor običajno v **mestni dvorani**, in da bode volil:

dne 14. aprila III. volilni razred,

dne 16. aprila II. volilni razred,

dne 18. aprila I. volilni razred,

vsak od 8. do 12. ure dopoldne.

Če bo treba ožje volitve, vršila se bode v dan po prvi volitvi, t. j. dne 15. oziroma 17. in 19. aprila tudi dopoldne od 8. do 12. ure v mestni dvorani.

Izstopijo letos sledeči gospodje občinski svetovalci, in sicer izmed izvoljenih:

a) od III. volilnega razreda:

Dolenec Oroslav,
Nolli Srečko,

V Ljubljani, dnó 4. aprila 1890.

Tomšič Ivan,
Valentinčič Ignacij,
Železnikar Ivan;

b) od II. volilnega razreda:

Hrasky I. Vladimir,
dr. Tavčar Ivan,
Zitterer di casa Cavalchina Mat. vit.;

c) od I. volilnega razreda:

dr. vitez Bleiweis - Trsteniški Karol,
Petričič Vaso.

Med letom odpovedala sta se obč. svetovalstvu **dr. Vošnjak Josip** iz II. volilnega razreda in **dr. Mosché Alfons** iz I. volilnega razreda, umrl pa je **Pakič Miha** iz I. volilnega razreda.

Voliti bode torej III. volilnemu razredu 5 članov, II. in I. volilnemu razredu pa po 4 člane občinskega sveta.

Žnpan: **Grasselli s. r.**

Št. 9211, 1. 1889.

Razglas.

(3-3)

Na prostoru poleg Gruberjeve ceste v Ljubljani, katerega je kupila dežela Kranjska, **zgradila se bode deželnobranska vojašnica** s postranskimi poslopji vred.

Dotična stavbinska dela oddala se bodo za zdaj **razvrščena** po sledečih obrtnih skupinah po jednotlivih cenah za izvršena dela, sprejemale se bodo pa tudi splošne ponudbe za vse ali za več skupin v izvršitev določenih del.

Zaradi oddaje tega dela se razpisuje pismena ponudbena obravnava do 12. ure dopoldne

dné 12. aprila 1890.

Po skupinah razvrščeno delo je zračuneno tako-le:

- Kopanje tal, zidarsko delo in naprava hišnega vodnjaka** s 153.938 gld. 29 kr.;
- tesarsko in krovsko delo** s 32.254 gld. 25 kr.;
- kleparsko delo** s 6455 gld. 93 kr.;
- kamnoseško delo** z 8068 gld. 61 kr.;
- potrebno železje** z 28.809 gld. 12 kr.

Dotični stavbinski podatki, namreč splošni in posebni pogoji, načrti, proračuni troškov in cenilniki so na **razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada v deželnem dvorcu, Gospodske ulice št. 2** v I. nadstropju v navadnih uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do **12. aprila t. l. do 12. ure dopoldne oddajo** pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega, v deželnem dvorcu I. nadstropje.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečateni z napisom na zavitku: „Ponudba za delo pri zgradbi deželnobranske vojašnice s postranskimi poslopji vred v Ljubljani“. Vsaki ponudbi se mora priložiti 5% jamčevina dotične zgoraj navedene cene, bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih knjižicah kranjske ali ljubljanske mestne hranilnice, ali v avstrijskih državnih pismih po kursni ceni, če ta ne presega nominalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani zgoraj omenjeni stavbinski podatki, pogoji in določene cene, ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in z besedo, koliko odstotkov odjenjajo od jednotlivih dražbenih cen, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan, potem svoje bivališče, svoj posel in lastnoročni podpis krstnega in rodbinskega imena.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem preudarku izbrati si podjetnika, ne gledé na to, koliko odstotkov kdo odjenja, ali pa tudi razpisati novo obravnavo.

Oziralo se bode le na pismene, v razpisni dōbi došle ponudbe.

Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki zlasti na § 8. splošnih pogojev.

Od deželnega odbora kranjskega.

Odgovorni vrednik: **Ignacij Žitnik.**

Tisk „Kavališke Tiskarne“ v Ljubljani.